

Орел Ірина Олегівна
здобувачка вищої освіти,
Одеський національний економічний університет
Науковий керівник: Слатвінська Марина Олександрівна
кандидат економічних наук, професор,
Одеський національний економічний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-441-5-11>

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Фіскальна політика держави відіграє ключову роль у забезпеченні сталого розвитку, спрямовуючи фінансові ресурси на підтримку економічного зростання, соціальної рівності та екологічної стабільності. В умовах сучасних викликів, таких як глобалізація, зміна клімату та економічні кризи, адаптація фіскальних механізмів до цілей сталого розвитку стає пріоритетним завданням. Для України це означає необхідність удосконалення податкової та бюджетної політики, забезпечення ефективного використання державних фінансів і впровадження інноваційних інструментів, які сприятимуть довгостроковому збалансованому розвитку економіки та суспільства.

Фіскальна політика, як сукупність державних заходів, спрямованих на регулювання економіки через податково-бюджетні інструменти, є важливим механізмом впливу на макроекономічні процеси. Її складові, такі як формування державного бюджету, управління податковими ставками та державними видатками, дозволяють забезпечити стабільність та розвиток національного господарства. Концепція сталого розвитку, у свою чергу, передбачає баланс між економічним зростанням, соціальною справедливістю та екологічною стійкістю. Таким чином, взаємозв'язок між фіскальною політикою та сталим розвитком полягає у здатності держави спрямовувати ресурси на довгострокові пріоритети, зокрема

інвестування в "зелену" економіку, зменшення соціальної нерівності та підтримку екологічних ініціатив [2, с. 529–533].

Ключовими інструментами реалізації цілей сталого розвитку є фіскальні механізми, які забезпечують економічний, соціальний та екологічний баланс. Екологічне оподаткування відіграє важливу роль у стимулюванні скорочення викидів та впровадженні "зелених" технологій. Соціально орієнтовані витрати бюджету сприяють підтримці уразливих верств населення, зменшенню соціальної нерівності та розвитку людського капіталу. Ефективне управління державним боргом та бюджетним плануванням створює умови для фінансової стабільності, тоді як податкові стимули сприяють залученню інвестицій в інноваційні та екологічно безпечні проекти. Прозорість і контроль за використанням державних коштів є необхідними для досягнення ефективності заходів сталого розвитку [1].

Однак сучасний стан фіскальної політики України характеризується значними викликами, пов'язаними з економічною нестабільністю, впливом зовнішніх криз та війною. Основними проблемами залишаються високий рівень державного боргу, дефіцит бюджету та значна залежність від міжнародної фінансової допомоги. Попри зусилля з реформування податкової системи, її ефективність стримується високим рівнем тіньової економіки та складністю адміністрування податків. Видатки державного бюджету здебільшого спрямовуються на оборону, соціальні виплати та обслуговування боргу, що обмежує можливості інвестування в довгострокові проекти сталого розвитку. Незважаючи на прогрес у сфері диджиталізації податкової системи та бюджетного процесу, значні проблеми залишаються у прозорості та ефективності використання державних фінансів [3, с. 82–83].

Таким чином, для забезпечення сталого розвитку України необхідно впроваджувати інноваційні підходи до управління державними фінансами. Екологічне оподаткування, оптимізація податкової системи та підвищення прозорості бюджетного процесу є важливими кроками у цьому напрямі. Також необхідно

перенаправляти державні видатки на підтримку соціально важливих сфер, таких як освіта, охорона здоров'я та інфраструктура. Ці заходи дозволять зміцнити фінансову стабільність, знизити соціальну нерівність і створити сприятливі умови для інвестицій, забезпечуючи довгостроковий збалансований розвиток України.

Література:

1. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 442 с.
2. Скоропад І.С. Фіскальна політика як спосіб наповнення державного бюджету. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2011. Вип. 5 (11). С. 529–533.
3. Наєнко О.Ю. Фіскальна політика як важливий інструмент у процесі стабілізації економіки. *Економіка та держава*. 2010. № 2. С. 82–83.